

Bestuurlijke terugkoppeling LOVP 29 november en extra LOVP 23 november 2021

In het digitale LOVP van 29 november jl. spraken de deelnemers, waaronder de (regio)burgemeesters, over situatie van onrust en dreigende onrust in de voorgaande week. Dit in navolging van het extra ingelaste LOVP van een week eerder. Daarnaast is onder meer gesproken over behandeling van de begroting van Justitie en Veiligheid in de Kamer en het geld voor politie, over het stelsel bewaken en beveiligen en de bestuurlijke betrokkenheid bij het MIT. De leden zijn tot slot akkoord gegaan met uitgangspunten en het proces om te komen tot een nieuwe Veiligheidsagenda.

Maatschappelijke onrust en rellen

De minister keek kort terug op het extra LOVP na de rellen in Rotterdam en ongeregelheden in andere steden. Hij wil adviezen en besluitvorming over dit onderwerp in het LOVP bespreken. In het veiligheidsberaad spreken de voorzitters Veiligheidsregio over de polarisatie in de samenleving in relatie tot de coronamaatregelen. In het LOVP zal in een strategische sessie over polarisatie in bredere zin worden gesproken, als gevolg van tegenstellingen in kansen, afkomst, religie etc. Het gaat er om de spanning en het onbehagen breder te lezen. Vanuit Politie en NCTV wordt dit onderkend en onderzocht. De sessie van het LOVP gaat met name over de consequenties die dat heeft voor (het werk en het optreden van) de politie.

Over de inhoud van het besprokene in het extra LOVP stuurde de minister een brief aan de regioburgemeesters, in afschrift aan de Tweede Kamer. De uitwerking zal de minister grotendeels overdragen aan het nieuwe kabinet. Hij noemt in het kader van informatie-uitwisseling het wetsvoorstel Gegevensuitwisseling Samenwerkingsverbanden. Aan de kritiekpunten van de Raad van State en Autoriteit Persoonsgegevens wordt gewerkt opdat het voorstel in behandeling kan worden genomen.

Een besproken landelijke databank van relschoppers bestaat in feite in de registratie van politie. Het zicht op het opruien in digitale oproepen is een belangrijk knelpunt. In februari zal dit in het LOVP in het kader van de voortgang rond TOOI (Team Openbare Orde Inwinning) nader worden verkend. Het LOVP over polarisatie biedt kans om de punten over de verbinding met de samenleving uit te diepen.

De regioburgemeesters hebben behoefte aan een landelijk overzicht van de gewenste beschikbare instrumenten voor de rellen die nu plaatsvinden. Daarbij maken ze een onderscheid tussen vreedzaam protest met gevaar van escalatie, en de vooropgezette extreem gewelddadige rellen zoals in Rotterdam. De vraag is of er gaten in de beschikbare instrumenten zitten. Het departement steunt deze inventarisatie. De regioburgemeesters wijzen op de noodzaak om beter te weten wie er naar de demo's komen en met welke intentie. Dat is grotendeels bepalend voor welke inzet er nodig is om de orde te bewaren. Er is ook behoefte aan een gezamenlijke lijn bij demonstraties als het gaat om de handhaving van de 1,5 meter. De eerder afgesproken lijn was vooraf advies te vragen aan de GGD over de aantallen en te handhaven bij excessen.

Het ministerie zet vier lijnen uit: Informatievergaring en -deling, uitwisseling van good practices en handelingsperspectieven, eventuele extra (gewelds)middelen voor politie, het bieden van perspectief voor jongeren rond deze jaarwisseling. De minister zal het initiatief nemen voor een nadere uitwerking en kijken wat daarbij behulpzaam is. De NCTV is betrokken.

De korpschef meldde dat in het afgelopen weekend rellen zijn uitgebleven. Dit had meerdere oorzaken. Enerzijds hebben politie en KMar 'aan de voorkant' massief ingezet; er zijn aanhoudingen verricht en beschermende kleding en wapens in beslag genomen. Het slechte weer heeft ook geholpen. Een dergelijke politie-inzet is echter niet structureel vol te houden. De korpschef deed het verzoek om bij aanvragen voor ME-bijstand geen onderscheid te maken tussen inzet door politie en KMar. In formele zin blijven burgemeesters zelf verantwoordelijk voor het geven van toestemming, maar besproken is voor nu een informeel appje over de inzet van KMar voldoende te laten zijn.

Stiptheidsacties

De politiebonden berichtten over mogelijke stiptheidsacties. Momenteel inventariseren de bonden de belangstelling bij leden. De korpsleiding rekent op het ordentelijk aankondigen van de acties en dat de basisveiligheid is gegarandeerd.

Vuurwerkverbod

Regioburgemeesters zien praktische bezwaren in de wijze waarop inleveracties van (illegaal)vuurwerk plaats moeten vinden. De voorzitter OM geeft aan dat de regelgeving daaromtrent inderdaad zeer strikt is, omdat het in de regel gaat om (zeer) gevaarlijk vuurwerk. De procedure en voorwaarden die in het memo zijn meegegeven bij dit LOVP, zijn overigens in lijn met die van vorig jaar. Wanneer dit tot vragen leidt die aan het OM raken, geeft de heer van de Burg aan dat daarover waar nodig uiteraard het gesprek kan worden gevoerd met het (functioneel) parket.

Politie voor iedereen

Door regioburgemeesters is specifiek aandacht gevraagd voor de diverse instroom. Juist nu er onrust en onzekerheid is, is de urgentie groot. De korpsleiding bevestigt dat er volle aandacht is voor de diverse instroom, met een specifieke aanpak in grote steden. Maar ook zijn er de eerste signalen dat de krapte op de arbeidsmarkt consequenties heeft voor de politie.

De proef met gerichte wapencontroles in Amsterdam wordt met een jaar gecontinueerd en geflankeerd door onafhankelijk onderzoek naar de effectiviteit van het middel, de benodigde politie-inzet en de effecten op de maatschappij.

Begroting

De minister liet in de Kamer weten dat de nadere verdeling van de extra middelen voor de politie eerst nog wordt gezien met het gezag. Over een motie over de beschikbaarheid van agenten in het buitengebied is aangegeven dat de besluitvorming over de verdeling binnen de eenheid aan het gezag is. De middelen voor extra sterkte worden nu eerst incidenteel ingezet op andere onderwerpen uit het position paper, gelet op de benodigde termijn voor werving en opleiding. De regioburgemeesters hechten er aan dat zo spoedig mogelijk wordt voorzien in structurele besteding. Als het gaat om de formatieve consequenties is het aan de regio's om te komen tot een verdeling over onderdelen in de regio. Het in de formatie van eenheden zo snel mogelijk inwisselen van aspiranten voor opgeleide agenten blijft het uitgangspunt.

De gelden voor ondermijning zouden ook in 2022 zoveel mogelijk al structureel moeten worden ingevuld. De regioburgemeesters willen kunnen adviseren over het totale overzicht van de besteding. Deze moet in het SBO (Strategisch Beraad Ondermijning) aan de orde komen. Regioburgemeesters waken ervoor dat de nadere uitwerking van besteding niet pas per voorjaarsnota wordt geregeld.

Regioburgemeesters wezen op het rapport van Van Ginkel, dat valideert dat de Politie 'in de basis' nog steeds structureel forse tekorten kent. Nieuwe impulsen voor de politie mogen we niet met de oude tekorten vereffenen. De regioburgemeesters en de PG zijn daar erg bezorgd over en wenden zich tot de informateurs. De minister laat weten dit te begrijpen mits de aanbevelingen uit Van

Ginkel over de beheersing van de politiebegroting dan ook echt strak worden opgevolgd in samenwerking met lokale gezagen.

Stelsel bewaken en beveiligen.

De NCTV en de politie gaven een presentatie over de bevindingen van de commissie Bos. Het stelsel is logisch en goed onderbouwd, maar onvoldoende toegerust voor de huidige en toekomstige uitdagingen. Een transitie is nodig naar een flexibel, proactief en uniform stelsel; met voorspelbaar maken van dreiging, slimmer en innovatiever en met meer krachtige integrale sturing. Tussen de centrale en decentrale niveaus zijn er verbanden gelegd, die moeten worden bestendigd. De druk op de capaciteit blijft toenemen. Ruim 1000 fte politie is in dit stelsel werkzaam, nog los van de KMar met 400fte. De druk is het grootst bij de bewakingseenheid. Die is niet bedoeld geweest voor de huidige structurele inzet en het trekt capaciteit weg uit basisteams. Dit moet structureel anders worden vormgegeven, waarbij wordt gedacht aan extra middelen voor een onderdeel dat met bewaking als hoofdtaak kan worden ingezet. Zo kan er capaciteit terug naar de basisteams en weer flexibel worden ingezet. Ten aanzien van de in te stellen vierhoek moeten we onderscheiden maken tussen wat de individuele casuïstiek (lokale gezagsdragers) vergt en waar het gesprek over de stelselmatige vraagstukken plaats vindt

De regioburgemeesters zijn kritischer over de governance. De huidige verantwoordelijkheidsverdeling leidt tot fricties tussen arrondissementen onderling en tussen gezagen als het gaat om objectbeveiliging resp. persoonsbeveiliging. Er is nu geen vertegenwoordiging vanuit burgemeesters in de vierhoek voorzien en zij kunnen dus niet oordelen over de strategische beslissingen, terwijl zij wel mede verantwoordelijk zijn.

MIT

De regioburgemeesters herhalen dat zij nog onvoldoende in positie zijn bij de opbouw en het functioneren van het MIT. Dat is wel een voorwaarde voor hun steun in deze beweging. Die boodschap is goed begrepen en er zal door het departement een voorstel in het volgende LOVP worden gebracht dat naar tevredenheid zal zijn van de wens van de regioburgemeesters.

Veiligheidsagenda

De leden zijn akkoord gegaan met een aantal uitgangspunten, waarbij wordt aangesloten op de maatschappelijke opgave. Dit sluit goed aan op de ambities van de nieuwe strategische agenda van de regioburgemeesters. Zij bieden de LOVP leden op korte termijn een prelude aan voor de Veiligheidsagenda. Het is voor de regioburgemeesters van belang dat het proces aansluit op de regionale beleidsplannen en de lokale veiligheidsplannen.